

Asia: VN/19527/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi henkilöön liittyvää irtisanomisperustetta koskevan lainsäädännön muuttamisesta (työsopimuslain ja merityösopimuslain muuttaminen)

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleistä lausuttavaa esitysluonnoksesta

OIKEUSMINISTERIÖLLE

Asia: Suomen tuomariliitto ry:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi henkilöön liittyvää irtisanomisperustetta koskevan lainsäädännön muuttamisesta (työsopimuslain ja merityösopimuslain muuttaminen)

Viite: VN/19527/2024

Suomen tuomariliitto – Finlands domareförbund ry (jäljempänä Tuomariliitto) toteaa, että Oikeusministeriö ei ole pyytänyt otsikossa mainitusta lainsäädäntöhankkeesta lausuntoa Tuomariliitolta, mutta ottaen huomioon hankkeen merkityksellisyys Tuomariliitto pitää perusteltuna lausua asiasta.

Esityksen mukaan (s. 36–37) irtisanomisten määrän arvioidaan jonkin verran lisääntyvän. Erityisesti tuomioistuinten kohdalla ehdotetut säännökset tarkoittavat esityksessä esille tuodun mukaisesti sitä, ettei nykyiseen oikeuskäytäntöä enää voitaisi tukeutua, mikä tekee yksittäisten riita-asioiden ratkaisemisesta nykyistä työläämpää. Uusien tuomioistuinlinjausten vakiintuminen kestää useita vuosia.

Luonnoksen perusteella jää epäselväksi mihin perustuu esitetty arvio siitä, että ehdotus vähentäisi irtisanottujen työntekijöiden tarvetta ja halukkuutta riitauttaa irtisanomisia. Tuomariliitto pitää mahdollisena, että juttumäärät ovat huomattavasti arvioitua suuremmat, mikä osaltaan lisää tuomioistuinten resurssitarvetta uudistuksen myötä. Jatkovalmistelussa olisi aiheellista pohtia,

miten säännökset konkreettisesti vaikuttavat riitaprosessien etenemiseen ja oikeudenkäyntien kestoon ja kuluihin. Ottaen huomioon erityisesti pääkaupunkiseudun tuomioistuinten vakava ja krooninen ruuhkautuminen, mikä tahansa lisärasite tuomioistuimille antaa aiheen tarkastella uudelleen henkilöstöresurssien riittävyyttä.

Esityksellä tulee siten olemaan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Tuomioistuimille on osoitettava riittävät resurssit lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi ja näin ollen esityksen taloudelliset vaikutukset tulee arvioida asianmukaisesti ja syntyvät kustannukset on täysimääräisesti kompensoitava. Lisätyömäärää ei voida edellyttää hoidettavaksi nykyisten määrärahojen puitteissa ilman riskiä riita-asioiden käsittelyiden viivästymisestä. Oikeusturvan antaminen edellyttää, että tuomioistuimilla on tehtävänsä hoitamiseen riittävät määrärahat, asianmukaiset henkilöstö- ja muut resurssit.

Tämän vuoksi voimavarojen riittävyyttä tulisi aktiivisesti seurata ja kehitellä toimenpiteet, joilla resurssien riittävyys saadaan tuomioistuimessa pikaisellakin aikataululla turvattua.

Esitetyt muutokset sekä ylipäättään kokonaisuuden hahmottaminen lisäävät koulutustarvetta tuomioistuimissa ja vaativat koulutukseen riittävää resursointia.

Lausunnon valmistelu

Lausuntoa on valmisteltu Tuomariliiton oikeuspoliittisessa valiokunnassa ja hallituksessa. Lausunnon kirjoittamiseen on osallistunut puheenjohtaja Tuuli Vänskä. Tuomariliiton hallitus on käsitellyt lausunnon sähköpostitse.

Helsingissä 7.4.2025

Suomen tuomariliitto – Finlands domareförbund ry

Tuuli Vänskä

puheenjohtaja

Minna Hällström

varapuheenjohtaja

Suomen tuomariliitto - Finlands domareförbund ry toimii tuomioistuinlaitoksen kehittämiseksi sekä sen merkityksen ja tuomarin riippumattoman aseman säilyttämiseksi yhteiskunnassa.

Tuomarikunnanyhteisenä järjestönä Tuomariliitto valvoo ja edistää jäsentensä ammatillisia ja muita yhteisiä pyrkimyksiä.

2. Asiallisen syyn vaatimus ja sen täsmentäminen (luonnoksen 7 luvun 2 §:n 1 momentti)

-

3. Kokonaisarvioinnin perusteet (luonnoksen 7 luvun 2 §:n 2 momentti)

-

4. Uudelleensijoitusvelvollisuutta koskeva muutos (luonnoksen 7 luvun 2 §:n 3 momentti)

-

5. Varoittamista koskevat muutokset (luonnoksen 7 luvun 2 b §)

-

6. Merityösopimuslain muuttaminen

-

7. Muut huomiot

-

Hartikainen Linda
Suomen tuomariliitto - Finlands domareförbund ry